

EXPOSICIÓ: *Alejandro Corujeira. El que creix i ens invita*

ORGANITZA: IVAM Institut Valencia d'Art Modern
10 abril – 7 maig de 2006

PATROCINA: Bancaixa

L'exposició *Alejandro Corujeira. El que creix i ens invita* que acollirà la Sala de la Muralla de l'IVAM fins al pròxim 7 de maig, reuneix un total de 58 obres: 32 acrílics sobre tela, 13 de tècnica mixta sobre paper i 13 aquarel·les sobre paper.

Entre les peces més rellevants destaquen *Prométeme un sueño* (Promet-me un somni, 2005) i *La muralla* (2006), realitzat expressament per a la Sala de la Muralla de l'IVAM. Així mateix, ha realitzat dos peces per a este espai que estaran muntades al final de la sala, en la paret frontal: *Un paisaje en tu mente* (Un paisatge en la teua ment, 2005) i *Solo en tu mente* (Sol en la teua ment, 2006), en la qual ha incorporat elements circulars en tot l'espai, i *El traslado de los sueños* (El trasllat dels somnis, 2005), on va començar a incorporar elements circulars, però molt focalitzats.

Amb motiu de la mostra es publicarà un complet catàleg amb textos introductoris sobre les obres a càrrec de Guillermo Solana i de Consuelo Císcar.

Alejandro Corujeira naix a Buenos Aires el 1961. El valor central de la seua pintura rau en el desig de crear situacions que pertanguen exclusivament al món d'allò pictòric. La seua obra va estar molt marcada en un primer moment per la influència de Torres-García, ja que es trobava en la necessitat de meditar i construir aproximant-se als principis arquitecturals de la poètica de l'artista uruguaià.

El 1991, Alejandro Corujeira s'instal·la a Madrid, i des de llavors es decanta per un lirisme cada vegada més obert, molt en la línia del paisatgisme al·legòric de Paul Celan. Amb el temps estos elements constructius es retiren cap al fons i ocupen el primer pla elements cal·ligràfics propis de la serigrafia, juntament amb acotacions orgàniques, vegetals i aquàtiques que es transformen en volums reals sobre la mateixa tela. El 1998 rep el títol d'Artista Joven del Año, concedit per l'Asociación Argentina de Críticos de Arte.

Guardonat amb nombrosos premis a escala nacional i internacional, la seua obra està present en nombrosos museus i col·leccions públiques del món: Col·lecció Unión Fenosa (la Corunya), Museo de Arte Contemporáneo de Panamá, Museo de Arte Contemporáneo de Caracas Sofía Imber, Fundación Coca-cola (Madrid), IVAM (València), MNCARS (Madrid), Col·lecció Banco de España (Madrid), Museo Municipal de Madrid, Ministeri de Relacions Exteriors d'Espanya (Madrid), Acadèmia Espanyola d'Història, Arqueologia i Belles Arts (Roma), Calcografía Nacional (Madrid), Museo Postal y Telegráfico (Madrid), Ajuntament de Zamora, Col·lecció Todisa (Barcelona), etc.

Alejandro Corujeira ha pintat geometries que, com ell diu, al·ludien a “mapes, cartes de navegació o imaginaris cossos celests.” Però en els últims anys s'ha allunyat gradualment, quasi sense sentir, de la matriu geomètrica. I el lloc a què ha arribat ara és un món que ell denomina, enigmàticament, “el que creix i ens invita”. Esta frase engloba tot el que té vida. La millor imatge d'este pas se xifra en estes obres recents on, sobre un viver de cossos ovoides, es dibuixen unes formes de silueta sinuosa que evoquen el llenguatge biomòrfic

d'Arp, Miró o l'últim Kandinski. Corujeira ha passat del domini del quadrat a la silueta de l'ameba.

Des de fa molt de temps, l'artista ha pintat laberints. Abans eren laberints construïts amb franges paral·leles i concèntriques, com uns castells formats per una sèrie de muralles encaixades una dins d'una altra. Ara, en canvi, es tracta de laberints que creixen, laberints vegetals com si foren selves o laberints animals com si foren formiguers que pertanyen al domini d'allò que pul·lula i prolifera, de la multiplicació sorprenent i un poc terrorífica de la vida.

El laberint està emparentat amb les cintes, les cordes, els llaços, les lligades. En els seus estudis sobre la mitologia indoeuropea, Georges Dumézil distingix entre dos arquetips divins depenent de les armes que usen. Indra, en primer lloc, és el déu guerrer que maneja l'espasa i resol els nusos d'un tall. El déu Varuna, d'altra banda, representat amb una corda en les mans, és el que lliga, el mestre dels llaços, els nusos, amb els quals manté els hòmens subjectats a la seua terra, al seu temps, al seu destí. La pintura d'Alejandro Corujeira pertany, sens dubte, al domini de Varuna.

Les cordes, els tentacles i els cabells serpentins de la Gorgona són instruments màgics. Poden servir per a lligar o deslligar, per a enredar o desenredar les víctimes dels encisos. Poden ser armes dels poders nefastos, però també mitjans defensius contra estos mateixos poders, contra els esperits que aguaiten i contra la mirada maliciosa. A l'antic Japó, les sendes d'entrada a les vivendes es feien trencades, en ziga-zaga, per a extraviar els dimonis i impedir-los l'accés a la casa. Al *knotwork* o treball d'entrellaçat de les il·luminacions cèltiques, com les del famós Llibre de Kells, se li atribuïen virtuts protectores. Se suposa que un esperit maligne que s'endinsara en les seues sendes trenades, superposades i enroscades sobre si mateixes, se sentiria hipnotitzat i marejat en les seues voltes i revoltes, perdent la voluntat o la capacitat per a executar els seus designis malèvols.

“L'espai de les meues pintures”, diu Alejandro Corujeira, “tracta d'impedir la quietud en els ulls.” El que el pintor es proposa és conduir la mirada pels traços de la pintura, fent-la girar i girar, tornar sobre els seus passos, dansar al ritme de la seua música. Perquè tota mirada fixa constituïx una amenaça, l'arma de la *in-vidia*, del desig destructiu clavat en el camp de l'Altre. El mateix Corujeira cita un passatge de Lacan on es menciona la “universalitat del mal d'ull”. Allí el psicoanalista afirma que “a qui anirà a vore el seu quadro, el pintor li dóna alguna cosa que, almenys en gran part de la pintura, podríem resumir així: ‘vols mirar? Ací tens, veu açò!’ El pintor invita a qui està davant del quadro a depositar la seua mirada, com es deposen les armes. Este és l'efecte pacificador, apol·lini, de la pintura.”

Com comenta el mateix artista: “en el trànsit entre el llenguatge i el que muda s'instal·len les meues últimes obres. Per mitjà de constants i subtils modificacions vaig abandonar gradualment les geometries que ja llavors al·ludien a mapes, cartes de navegació o imaginaris cossos celests; per a obrir un món que transcorre més enllà de la voluntat: *el que creix i ens invita.*”